

Identify and analyze the factors affecting the institutionalization of sport culture in children and adolescents

Omid Safari*	Assistant Professor , Department of Physical Education, Nourabad Mamasani Branch, Islamic Azad University, Nourabad Mamasani, Iran
Gholamreza Safari	Assistant Professor, Department of Physical Education, Nourabad Mamsani Branch, Department of Education, Nourabad Mamsani, Iran
Mohammad Niknam	Nourabad Mamsani Branch, Department of Education, Nourabad Mamsani, Iran
Sogra Azadifar	Nourabad Mamsani Branch, Department of Education, Nourabad Mamsani, Iran
Fatemeh Ghafari	Department of Physical Education, Nourabad Mamsani Branch, Department of Education, Nourabad Mamsani, Iran

Abstract

The present study aims to identify and analyze the factors influencing the institutionalization of the culture of exercise in children and adolescents from the viewpoint of physical education teachers in Kohgiluyeh and Boyer Ahmad. The method of this descriptive survey is survey. The population of this study is about 480 students of all physical education colleges in the province. A sample of 200 physical education teachers from Kohgiluyeh and Boyer Ahmad was considered. Based on the results of Pearson correlation coefficient test, there is a meaningful relationship between the factors of family, social and cultural factors on the institutionalization of exercise culture in children and adolescents because the level of significance is 03%. That hypothesis is approved with 97% confidence. Also, family activities and peer groups affect the institutionalization of culture of sport in children and adolescents from the teachers' point of view of Kohgiluyeh and Boyer Ahmad. The activities of governmental institutions (sports organizations, schools and media) on the institutionalization of culture of sport in children and adolescents have affected teachers from the Kohgiluyeh and Boyer Ahmad provinces. The joint activities of the public and private sectors on the institutionalization of the culture of exercise in children and adolescents are influential from teachers' point of view of Kohgiluyeh and Boyer Ahmad. Facilitating activities on the institutionalization of sport culture in children and adolescents in Kohgiluyeh and Boyer Ahmad there is a positive and significant effect. Therefore, it is appropriate to identify the factors affecting the institutionalization of sports culture and to emphasize these factors in order to promote children's sports.

Key words: institutionalization, sports culture, children and adolescents, physical education teachers, Kohgiluyeh and Boyer Ahmad province.

* Corresponding Author: E-mail: omidsafari11@yahoo.com

How to Cite: Safari O, Safari GH, Niknam M, Azadifar S, Ghafari F. Identify and analyze the factors affecting the institutionalization of sport culture in children and adolescents, Journal of Innovation in Sports Management, 2024; 3(1):1-11.

شناسایی و تحلیل عوامل موثر بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

امید صفری*

استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد نورآباد ممسنی، دانشگاه آزاد اسلامی، نورآباد ممسنی، ایران

غلامرضا صفری

استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد نورآباد ممسنی، دانشگاه آزاد اسلامی و اداره آموزش و پرورش، نورآباد ممسنی، ایران

محمد نیکنام

اداره آموزش و پرورش، نورآباد ممسنی، ایران

صغری آزادی فر

اداره آموزش و پرورش، نورآباد ممسنی، ایران

فاطمه غفاری

گروه تربیت بدنی، واحد نورآباد ممسنی، اداره آموزش و پرورش، نورآباد ممسنی، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و تحلیل عوامل موثر بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد اجرا شده است. روش اجرای این تحقیق از نوع توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری حدود ۴۸۰ نفر کلیه فرهنگیان تربیت بدنی استان می باشد و نمونه آماری تعداد ۲۰۰ نفر از معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد در نظر گرفته شد. بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین عوامل، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین فعالیت خانواده و گروه های همسالان بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان استان کهگیلویه و بویراحمد تاثیر دارد. فعالیت نهادهای دولتی (سازمان های ورزشی، مدرسه و رسانه) بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان استان کهگیلویه و بویراحمد تاثیر دارد. فعالیت های مشترک بخش دولتی و خصوصی بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان استان کهگیلویه و بویراحمد تاثیر دارد. فعالیت های تسهیل کننده بر نهاده سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان استان کهگیلویه و بویراحمد تاثیر مثبت و معنادار دارد. بنابراین شایسته است که عوامل موثر بر نهاده سازی فرهنگ ورزش شناسایی و بر این عوامل تاکید ویژه و اساسی به منظور رونق بخشیدن به ورزش کودکان شود.

واژه های کلیدی: نهاده سازی، فرهنگ ورزشی، کودکان و نوجوانان، معلمان تربیت بدنی، استان کهگیلویه و بویر احمد.

* نویسنده مسئول: E-mail: omidsafari11@yahoo.com

مقدمه

نشان می‌دهد که منابع چگونه مصرف شده‌اند و توجه به کدام بخش‌ها می‌تواند دریابد که استراتژی‌های انتخابی وی به درستی انجام می‌شوند یا نه؟ و یا نتایج حاصل از آنها همان نتایج مورد انتظار است یا خیر؟ انتخاب و اندازه‌گیری شاخص‌های فرهنگی جدایی از منافع استراتژیک آن کارکردهای تقویت‌کننده سودمند دیگری را نیز برای ورزش در بر دارد. مهمترین چالشی که می‌توان در این حوزه که شاید جدی‌ترین بحث در زمینه مدیریت راهبردی فرهنگی کشور باشد، مطرح نمود. عدم برقراری رابطه بین شاخص‌ها و اهداف استراتژیکی کشور در حوزه فرهنگ است. آنچه که تاکنون به‌طور جدی و با تلاش‌های علمی درخور توجه انجام شده است، طراحی و اندازه‌گیری شاخص‌هایی وسیع بوده که مشخص نیست برای تحقق کدام هدف مد نظر باید قرار گیرد. اما نه در برنامه و نه در گزارش‌های عملکرد مشخص نکرده است که برای تحقق این هدف کلی چه اهداف راهبردی مدنظر قرار گرفته شده و چه شاخص‌هایی باید برای تحقق هر هدف بهبود پیدا نماید و سازمان مجری نیز تعیین نکرده که قرار است در طی سال‌های آتی به کجا برود لذا با بررسی آمارها و گزارش‌های سالیانه امکان ارزیابی دور یا نزدیک شدن به اهداف قابل بررسی نمی‌باشد (منوچهری نژاد، همی نژاد، رحمتی و شریفیان، ۱۳۹۷).

رشد فزاینده ورزش در دو دهه گذشته، آن را به صنعتی فعال در قرن حاضر تبدیل کرده و طی سال‌های اخیر، تحولات چشم‌گیری داشته است. میزان فعالیت ورزشی در میان افراد کم است و با افزایش سن رو به کاهش نیز می‌گذارد، ولی اگر به‌طور منظم انجام شود منجر به رفع و تعدیل خستگی شده و موجب ایجاد و حفظ سلامت روانی می‌گردد. ورزش به‌عنوان یکی از مظاهر فردی و اجتماعی، ضمن حفظ و بقای سلامت روحی و جسمی آحاد جامعه، جهت ایفای صحیح نقش‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی حائز اهمیت است و وسیله‌ای موثر برای پرورش قوای فکری، جسمی و اخلاقی افراد بوده، عاملی برای جلوگیری از کجروی‌های اجتماعی محسوب می‌شود (الخولی، ۱۳۹۱). به‌طور کلی ورزش در تمام دوران زندگی از اهمیت زیادی برخوردار بوده است و موجب می‌شود، افراد مکان مناسبی برای گذراندن اوقات فراغت خود داشته باشند و مشارکت در ورزش در تامین

جایگاه فرهنگ در توسعه پایدار و نقشی که شاخص‌های توسعه انسانی در واقعی‌تر نمودن سنجش پیشرفت ملی ایفا می‌کند، ضرورت توجه و بررسی دایمی آنها به‌ویژه شاخص‌های فرهنگی در بخش ورزش را مضاعف می‌کند. سازمان‌های ورزشی با گستره وسیع و فراگیر در سراسر کشور با هدف نهادینه کردن فعالیت‌های بدنی و ورزش و روحیه نشاط و شادابی و ثمر بخش کردن اوقات فراغت اقشار مختلف جامعه و فعالیت‌های رقابتی ایجاد شده است. بدیهی است که پوشش قشر عظیم مردم در بخش فعالیت‌های ورزشی به‌منظور تحقق اهداف مذکور) نهادینه کردن فعالیت‌های بدنی و ورزش مستلزم برنامه ریزی اصولی، بودجه، فضای ورزشی مناسب و نیروی انسانی متخصص در کنار استفاده از شاخص‌های فرهنگی بهینه در کشور است. ورزش به‌عنوان یک پدیده مدرن، نقش کارکرد و جایگاهی انکارناپذیر یافته است (خدایی، ۱۳۹۱). از زمانی که ورزش‌ها و در واقع بازی‌های سنتی جای خود را به ورزش‌های مدرن دادند، انواع مسایل اجتماعی نیز پیرامون ورزش‌های مدرن پدید آمد. اگر در مورد خاستگاه وریشه‌های ورزش مدرن تردیدهایی وجود دارد، اما در پیوند آن با سیاست، اقتصاد، فرهنگ، رسانه و... جای کوچک‌ترین شبه‌های نیست. در این میان برخی ورزش‌ها رفته رفته از کشوری به کشوری دیگر و از یک قاره به دیگر قاره‌ها گسترش پیدا کردند تاآنکه امروزه در قامت یک ورزش جهانی در قالب برگزاری مسابقات قاره‌ای، جهانی و المپیکی ظاهر شده و با طیف وسیعی از مسائل ارتباط برقرار کرده‌اند. تعیین مولفه‌ها و شاخص‌های فرهنگی در حوزه ورزش به برقراری هدف‌های واقعی و شناخت مراحل کنترل کمک کرده و تنگناها و محدودیت‌های انجام کار را به روشنی نشان می‌دهد و به مدیران فرهنگی و ورزشی کمک می‌کند که فعالیت‌های گذشته را تجزیه و تحلیل نموده و برای فعالیت‌های جدید برنامه ریزی کنند (حلاجی، ۱۳۹۶). این شاخص‌ها همچنین برای مقایسه بین بخش‌های مختلف حوزه ورزش در داخل و خارج و ایجاد رقابت بین آنها بسیار مفیدند و به این علت است که اندازه‌گیری شاخص‌ها باید جز اولویت‌های نخست مدیریتی ورزشی قرار گیرد یک سیستم اندازه‌گیری شاخص‌های فرهنگی جز لاینفکی از سیستم اطلاعاتی مدیریتی است و

(۱۳۹۲).

عدم فعالیت بدنی ۳۵ درصد مردم جهان را دربرگرفته است و مرگ ناشی از عدم فعالیت بدنی حتی از آمار مرگ ناشی از استعمال دخانیات بیشتر است. بر اساس گزارش‌ها نزدیک ۵۰۰ میلیون فرد چاق در جهان وجود دارد و پیش بینی می‌شود این آمار به ۱ میلیارد در سال ۲۰۳۰ برسد. بر اساس گزارش بخش بهداشت سازمان ملل در سال ۲۰۱۱ جهان نیازمند سیاست‌های جهانی، ملی و منطقه‌ای در راستای ارتقای فعالیت بدنی و جلوگیری از بیماری‌ها است. بنابراین بر اساس عدم فعالیت بدنی در گروه‌های جوان و نوجوان پیش‌بینی می‌شود آنها نسبت به والدین شان عمر کوتاه‌تری داشته باشند در بسیاری از کشورهای صنعتی از جمله آلمان در چند دهه اخیر اضافه وزن و چاقی مفرط در کودکان و بزرگسالان شیوع زیادی پیدا کرده است و این مساله منجر به شیوع بیماری‌های متابولیک و قلبی و عروق گشته است که در گذشته فقط در بزرگسالان شایع بودند. از عوامل مرتبط با اضافه وزن در کودکان و نوجوانان، می‌توان به آمادگی جسمانی پایین، کم تحرکی و چاقی، کم تحرکی و موقعیت اجتماعی والدین اشاره کرد. کم تحرکی در استفاده کودکان از وسایل نقلیه غیر فعال قابل مشاهده ۷۰ درصد کودکان بین ۷ تا ۱۰ سال به باشگاه‌های ورزشی می‌روند، این مساله است، در کشور آلمان نشان دهنده اهمیت باشگاه‌ها در اجتماعی کردن و رشد شخصیت کودکان علاوه بر کسب آمادگی جسمانی و دستیابی به سلامتی آنها است. سازمان بهداشت جهانی نیز برنامه‌هایی برای استفاده از امکانات موجود در سطح ملی متناسب با عادات افراد برای جلوگیری از بروز چاقی در دست اقدام دارد. ۱۲ ساله - تحقیقات در انگلیس بیانگر این موضوع است که تنها ۳۲ درصد پسران و ۲۴ درصد دختران انگلیسی دارای فعالیت بدنی متوسط ۶۰ دقیقه در روز هستند و این عامل به چاقی در دوران سنی بالاتر منجر خواهد شد، که ۲۲ درصد پسران و ۳۲ درصد دختران ۱۶ ساله در انگلستان بنا به گزارش موسسه سلامت و مراقبت اجتماعی و سبک زندگی چاق هستند (منوچهری نژاد و همکاران، ۱۳۹۷). ویکر ۲۰۱۳ به نقل از دهمن و همکاران ۲۰۱۰ در پژوهشی تحت عنوان "شهرستان‌ها فعال هستند؟ نابرابری در تامین منابع عمومی، تفریح و سرگرمی شهری" که در جنوب

سلامت جسمی و روانی تعمیم بهداشت، آمادگی برای فعالیت‌های دفاعی، کسب شادابی و نیل به موفقیت در وظایف حرفه‌ای و شغلی آنان تاثیر بسیار زیادی دارد، به همین منظور بهترین و سالم ترین راه تخلیه هیجانات و حفظ سلامتی که برای همه اقشار جامعه پیشنهاد می‌شود مشارکت در فعالیت‌های ورزشی است. با این حال، ورزش نامناسب می‌تواند نتایج منفی از قبیل اضطراب، کاهش لذت بردن، و ترک تحصیل را تولید کند. پاسخ‌های عاطفی هنگام مشارکت در فعالیت‌های ورزشی از اهمیت زیادی برخوردارند. ولی در پژوهش‌های ورزشی به آن‌ها توجه زیادی نشده‌اند (حسین‌زاده، ۱۳۹۲). در فرهنگ اسلامی زنان از ارزش فراوانی برخوردار هستند، توجهی که اسلام به بانوان و نیروهای سرشار آن‌ها دارد، ما را به این نکته ظریف واقف می‌گرداند که بانوان هر جامعه، سرمایه‌های گرانقدر آن جامعه هستند و به عنوان وظیفه انسانی و تکلیف الهی، بر همه مسئولان و برنامه ریزان اجرایی، فرهنگی لازم است تا از این سرمایه‌های گرانقدر هر چه بهتر و بیشتر استفاده کنند (حسن‌پور، ۱۳۸۷).

امروزه نقش بانوان در فعالیت‌های اجتماعی در جامعه ایران پررنگ تر از گذشته شده است. اما با وجود سیر فزاینده حضور بانوان در عرصه‌های اجتماعی، مشارکت و حضور آنان در فعالیت‌های ورزشی محدود است. بنابراین این موضوع باید بررسی و زمینه‌های حضور پررنگ تر آنان در عرصه‌های ورزشی فراهم شود. رفتارهای غیر رسمی که توسط کارمندان در سازمان‌ها ابراز می‌شوند نام‌های مختلفی به خود می‌گیرند که معروف ترین این نام‌ها رفتار شهروندی سازمانی^۱ (OCB) است. تحقیقات مختلفی در داخل و خارج از کشور به طور جدا از هم در زمینه مشارکت در ورزش و رفتار شهروندی سازمانی انجام شده‌اند که این مطلب اهمیت حضور افراد در فعالیت‌های ورزشی و رفتار افراد در سازمان‌ها را نشان می‌دهد. با این مقدمه و با توجه به این‌که بانوان نیمی از افراد جامعه را تشکیل می‌دهند، شناخت عوامل موثر بر مشارکت این افراد در ورزش، باعث جهت‌دهی صحیح به برنامه ریزی‌ها برای افزایش مشارکت آن‌ها در ورزش، و متعاقب آن افزایش سلامت عمومی قشر بانوان می‌شود (حسینی،

¹ Organizational citizenship behavior

کماکان مطالعه بازی‌ها و ورزش‌های محلی و سنتی است. انسان‌شناسی از یک‌سوی می‌تواند در خدمت شناخت و اهداف کاربردی ورزش باشد و از سوی دیگر می‌تواند محیط‌های ورزشی را میدان و فرصت مغتنمی برای مطالعات خود و پیگیری پرسش‌های خود تلقی کند. پیشنه‌ادی که نگارندگان به عنوان نتیجه بررسی خود بر پیشینه مطالعه اجتماعی ورزش در ایران و جهان، به علوم اجتماعی و مخصوصاً انسان‌شناسی ارائه می‌کنند (حسینی و همکاران، ۱۳۹۲). و از آنجا که امروزه بدلیل پیشرفت علم و تکنولوژی، متاسفانه کمبود فعالیت بدنی در کودکان و نوجوانان امری شایع و رایج شده است و این کمبود فعالیت بدنی در این قشر می‌تواند تهدیدی جدی برای سلامتی و نشاط جامعه در آینده باشد و سلامت جامعه به خطر بیفتد. تحقیقاتی نیز در این زمینه برای شناسایی این عوامل فرهنگی شده است که می‌تواند به تحقیقات منوچهری نژاد و همکاران (۱۳۹۷)، حسینی و همکاران (۱۳۹۲) و ویکر (۲۰۱۳) اشاره کرد. بنابراین لازم است عواملی مهم و تاثیر گذاری که در نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان موثر است شناسایی شوند و اقداماتی در این زمینه صورت گیرد، برای داشتن تغییرات اثربخش ما باید دانش مان را نسبت به فرایند نهادینه کردن ورزش، افزایش دهیم که استمرار یا بقای برنامه‌های تغییر را دنبال می‌کند. باید ببینیم نهادینه کردن چیست و چه عملی را عمل نهادی می‌نامند؟ دراپر و همکاران (۲۰۱۴)، نهادینه کردن را فراهم آوردن زمینه‌ها و شرایطی می‌داند که موجب ثبات، پایداری و فراگیر شدن رفتارهای مطلوب شود، در تعریف جامع و سیستمی، دیرنواز و همکاران (۲۰۱۳)، نهادینه کردن را فرایند دو مرحله‌ای اخذ و جذب ارزش‌های فرهنگی از محیط، پذیرش، عینیت و ساختار بخشیدن به آن ارزش‌ها برای استقرار، تثبیت، انتقال و تداوم آنها در کلیه سطوح فردی، گروهی و فراگروهی عنوان می‌کنند عمل نهادینه شده به عنوان رفتاری تعریف می‌گردد که در طول زمان استمرار دارد، بوسیله دو یا تعداد بیشتری از افراد در پاسخ به محرک یکسان اجرا می‌گردد و به عنوان واقعیت اجتماعی وجود دارد. رفتار به عنوان واقعیت اجتماعی این معنی است که خارج از وجود هر فردی قرار دارد، بخشی از حقیقت اجتماعی است و وابسته به هیچ فرد خاصی نیست پژوهش

کالیفرنیا انجام دادند به این نتیجه رسیدند که، شهرهایی که درآمد خانواده‌ها پایین است، از نظر مناطق تفریحی محروم هستند. بر اساس پژوهشها در استرالیا در مورد استفاده از وسایل نقلیه فعال نتایج دراسترالیا بیانگر این موضوع است که ۲۰ درصد دوره دوم و ۳۶ درصد دانش‌آموزان دوره اول از وسایل نقلیه فعال استفاده می‌نمایند. در مورد رفتار غیر فعال تنها ۲۶ درصد کودکان ۴-۲ ساله و ۳۰ درصد کودکان و نوجوانان ۱۲-۵ ساله و ۲۰ درصد ۱۷-۱۲ ساله رفتار کم تحرک مانند تماشای بیش از حد تلویزیون دارند. نتایج بیانگر این موضوع بود، ۲۰ درصد کودکان و نوجوانان حداقل توصیه شده فعالیت بدنی را دارند و ۴۰ درصد کودکان و نوجوانان در ورزش‌های سازمان یافته مشارکت دارند، همچنین ۲۵ درصد دختران و ۳۸ درصد پسران ۱۱ ساله فنلاندی فعالیت بدنی مناسب (۶۰ دقیقه در روز) را دارند. بر اساس پژوهش موسسه "اچ، پی، اس، سی" در فنلاند ۹۳ درصد کودکان و نوجوانان ۱۴-۱۶ ساله فنلاندی بیان کردند در طول هفته گذشته والدینشان آنها را به انجام فعالیت ورزشی ترغیب و تشویق نموده‌اند و ۷۹ درصد نیز بیان نمودند والدین شان آنها را به محل انجام فعالیت ورزشی (زمانی که نیاز بود) رساندند. علوم اجتماعی ایران به طور کلی توجه ناچیزی در مقایسه با موضوعات دیگر، به مقوله "ورزش مدرن" داشته و در این میان انسان‌شناسی کمترین علاقه را به این حوزه نشان داده است. با توجه به اهمیت ورزش مدرن و گسترش آنچه در سطوح قهرمانی و حرفه‌ای و چه در سطوح ورزش همگانی در جامعه معاصر، لازم است بازنگری کلی در نگرش علوم اجتماعی به جایگاه این حوزه مطالعاتی صورت بگیرد. رویکرد مسلط در پژوهش‌های ایرانی ارائه خدماتی به ورزش با روش‌های و یافته‌های علوم اجتماعی است، مثلاً راه‌حلی برای مسئله خشونت و اوباشی‌گری تماشاگران و یا عدم استقبال از برنامه‌های ورزشی. رویکرد متأخر رایج در حوزه مطالعات اجتماعی جهان بیشتر در پی پاسخ به پرسش‌های علوم اجتماعی از طریق بررسی میدان ورزش است، پیگیری تغییرات اجتماعی و فرهنگی، مسئله هویت، جهان - محلی شدن، سلامت اجتماعی و روانی جامعه از جمله موضوعات محوری این حوزه هستند. حوزه انسان‌شناسی ورزش در ایران هنوز شکل نگرفته است بلکه آنچه وجود دارد

حاضر در پی شناخت عوامل موثر بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان در استان کهگیلویه و بویر احمد از دیدگاه مدیران و معلمان تربیت بدنی است.

روش تحقیق

روش اجرای این تحقیق توصیفی - پیمایشی می‌باشد پژوهش حاضر، بدین دلیل که به آزمودن شناسایی و تحلیل عوامل موثر بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد پرداخته است، از نظر هدف، پژوهش

کاربردی است. همچنین پژوهش حاضر در زمره‌ی پژوهش‌های تحلیلی قرار می‌گیرد؛ چرا که به دنبال شناسایی و تحلیل عوامل موثر بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد بوده است. جامعه آماری در این پژوهش کلیه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد که حدود ۴۸۰ نفر در کل استان می‌باشد. نمونه آماری تحقیق از طریق جدول مورگان ۲۰۰ نفر از معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد بود که به شکل روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند.

جدول ۱. نتایج آزمون ضریب آلفای کرونباخ در مورد پایایی عامل‌های پرسشنامه نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

عامل	تعداد گویه	آلفای کرونباخ
فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان	۱۵	۸۹,۰
فعالیت سازمان‌های غیردولتی (بخش خصوصی و سازمان‌های مردم نهاد)	۱۰	۸۳,۰
فعالیت نهادهای دولتی (سازمان‌های ورزشی، مدرسه و رسانه)	۱۹	۷۹,۰
فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی	۳	۸۹,۰
فعالیت نهادهای دینی و مذهبی	۳	۸۵,۰
فعالیت‌های تسهیل کننده	۴	۹۱,۰
پایایی کلی پرسشنامه	۵۴	۹۶,۰

در این پژوهش از رگرسیون و نرم افزار SPSS جهت آزمون فرضیات و برازندگی مدل استفاده شده است. به طور خلاصه، در پژوهش حاضر، به منظور توصیف آماری داده‌ها (شاخص‌های گرایش به مرکز و پراکندگی، تهیه جداول و نمودارها)، آزمون برازش داده‌ها (پایایی و روایی)، آزمون همبستگی و همچنین آزمون فرضیات تحقیق از نرم افزار SPSS استفاده شده است. توضیح تکنیک‌های آماری مورد استفاده، به اختصار در زیر آمده است.

یافته ها

جدول ۲. نتایج توصیفی تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول (۲) توزیع فراوانی جنسیت افراد پاسخ دهندگان

شاخص ها	فراوانی	درصد
مرد	۱۳۸	۶۹,۰
زن	۶۲	۳۱,۰
کل	۲۰۰	۱۰۰

بر اساس نتایج حاصله از جدول ۳. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین عوامل، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان رابطه معنادار وجود دارد.

بر اساس نتایج حاصله از جدول ۴. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان رابطه معنادار وجود دارد.

بر اساس نتایج حاصله از جدول ۵. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان رابطه معنادار وجود دارد.

بر اساس نتایج حاصله از جدول ۶. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنادار وجود دارد.

بر اساس نتایج حاصله از جدول ۷. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین فعالیت‌های تسهیل کننده بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان رابطه معنادار وجود دارد.

جدول شماره ۳: ضریب همبستگی بین عوامل مختلف، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی	۲,۳۶	۰/۳۱۹	ضریب همبستگی	۰/۵۱۳
نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان	۳,۲۷۴۱	۰/۶۶۲۵	معناداری	۰/۰۳

جدول شماره ۴: ضریب همبستگی بین فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان	۳,۵۴۲	۰/۳۵۵۴	ضریب همبستگی	۰/۵۱۷
نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان	۳,۲۷۴۱	۰/۶۶۲۵	معناداری	۰/۰۱

جدول شماره ۵: ضریب همبستگی بین فعالیت‌های دولتی (سازمان‌های ورزشی، مدرسه و رسانه) بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
فعالیت‌های دولتی	۲,۱۱۲۳	۰/۴۵۲۴	ضریب همبستگی	۰/۷۰۱
نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان	۳,۲۷۴۱	۰/۶۶۲۵	معناداری	۰/۰۲

جدول شماره ۶: ضریب همبستگی بین فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویر احمد

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
وضعیت اقتصادی	۴۰,۰۱۳	۰/۵۴۶۴	ضریب همبستگی	۰/۶۱۳
نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان	۳,۲۷۴۱	۰/۶۶۲۵	معناداری	۰/۰۵

جدول شماره ۷: ضریب همبستگی بین فعالیت‌های تسهیل کننده بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
فعالیت‌های تسهیل کننده	۲,۱۱	۱,۰۷۴	ضریب همبستگی	۰/۷۱۵
نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان	۳,۲۷۴۱	۰/۶۶۲۵	معناداری	۰/۰۲

نوجوانان دارد.

نتایج جدول ۹ نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه برابر با $(R=0/039)$ است. ضریب تعیین برابر با $(R^2=0/11)$ است. که نشان می‌دهد متغیر مستقل فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان می‌تواند ۱۱ درصد از تغییرات بعد نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان را پیش‌بینی نماید. بر اساس ضرایب بتای استاندارد شده، متغیر مستقل فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان با بتای $Beta=0/039$ سهم عمده‌ای در

نتایج جدول ۸. نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه برابر با $(R=0/160)$ است. ضریب تعیین برابر با $(R^2=0/26)$ است. که نشان می‌دهد متغیر مستقل عوامل مختلف، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند ۲۶ درصد از تغییرات بعد نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان را پیش‌بینی نماید. بر اساس ضرایب بتای استاندارد شده، متغیر مستقل عوامل مختلف، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی با بتای $Beta=0/160$ سهم عمده‌ای در تبیین نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و

تبیین نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان دارد.

نتایج جدول ۱۰ نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه برابر با $(R=0/056)$ است. ضریب تعیین برابر با $(R^2=0/113)$ است. که نشان می‌دهد متغیر مستقل فعالیت نهادهای دولتی (سازمان‌های ورزشی، مدرسه و رسانه) می‌تواند ۱۳ درصد از تغییرات بعد نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان را پیش‌بینی نماید. بر اساس ضرایب بتای استاندارد شده، متغیر مستقل فعالیت نهادهای دولتی (سازمان‌های ورزشی، مدرسه و رسانه) با بتای $Beta=0/056$ سهم عمده‌ای در تبیین نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان دارد.

نتایج جدول ۱۱ نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه برابر با $(R=0/107)$ است. ضریب تعیین برابر با $(R^2=0/111)$ است. که نشان می‌دهد متغیر مستقل بین فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی می‌تواند ۱۱ درصد از تغییرات بعد نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان را پیش‌بینی نماید. بر اساس ضرایب بتای استاندارد شده، متغیر مستقل فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی با بتای $Beta=0/107$ سهم عمده‌ای در تبیین نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان دارد.

جدول ۸- تحلیل رگرسیون تبیین رابطه بین عوامل مختلف، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی

Sig	t	Beta	B	Std. Error	مقدار F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	
0/000	13/943	-	4/407	0/316	1/231	0/26	0/160	مقدار ثابت
0/002	1/109	0/160	1/38	0/124				عوامل مختلف، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی

جدول شماره ۹- تحلیل رگرسیون تبیین رابطه بین فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

Sig	t	Beta	B	Std. Error	مقدار F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	
0/000	12/209	-	4/175	0/342	0/069	0/11	0/039	مقدار ثابت
0/005	0/262	0/039	0/029	0/109				فعالیت‌های خانواده و گروه‌های همسالان

جدول ۱۰- تحلیل رگرسیون تبیین رابطه بین فعالیت نهادهای دولتی (سازمان‌های ورزشی، مدرسه و رسانه) بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

Sig	t	Beta	B	Std. Error	مقدار F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	
0/000	12/496	-	3/981	0/319	0/150	0/13	0/056	مقدار ثابت
0/005	0/388	0/056	0/043	0/111				فعالیت نهادهای دولتی (سازمان‌های ورزشی، مدرسه و رسانه)

جدول ۱۱- تحلیل رگرسیون تبیین رابطه بین فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان

Sig	t	Beta	B	Std. Error	مقدار F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	
0/000	13/831	-	4/253	0/308	0/533	0/11	0/107	مقدار ثابت
0/004	0/730	0/107	0/066	0/090				بین فعالیت‌های مشترک بخش دولتی و خصوصی

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش شناسایی و تحلیل عوامل موثر بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی استان کهگیلویه و بویر احمد است. ضرورت پردازش بیشتر پژوهشگران به موضوعاتی همچون جهان - محلی شدن، تغییرات فرهنگی و مسئله هویت، هم در حوزه ورزش‌ها و بازی‌های سنتی و هم در مقوله ورزش‌های مدرن در سطوح مختلف محلی، ملی و جهانی است، چنین رویکردی کارآمدی ورزش را به عنوان بستر مناسبی برای مطالعات اجتماعی روشن می‌کند، نتیجه چنین نگرشی به مسئله ورزش مدرن هم دستاوردهای زیادی برای علوم اجتماعی خواهد داشت و هم در نهایت منجر به شناخت بیشتر امر ورزشی می‌شود و خدمت علوم اجتماعی به ورزش را تسهیل خواهد کرد. کودکی که از تولد با ورزش پرورش یابد، با فرهنگ ورزش وارد جامعه می‌شود. نظام خانواده، سلسله مراتبی با جایگاه برتر پدر و یا مادر دارد، ارتباط با هم بازی‌ها در دوران کودکی و عضویت در گروه‌های اجتماعی گوناگون، مصادیقی از جامعه‌پذیری است. گروه‌های ورزشی یک نمونه از گروه همگنان هستند. به کارگیری شیوه‌های تأسف بار برای موفقیت تحصیلی مدارس و جامعه باعث شده است تا تعصب خانواده‌ها در مورد بهبود و کسب نتایج تحصیلی کودکانشان بیشتر شود و از فعالیت‌های بدنی و سلامتی آنها دور بمانند و درصد چاقی و اضافه وزن کودکان روز به روز رو به افزایش بگذارد حسینی و همکاران (۱۳۹۲)، از نقش خانواده در شکل‌گیری رفتار فعالیت بدنی در دختران به بررسی نقش خانواده در درک عادت به ورزش پرداختند، مضامینی با عنوان شروع کننده (استعدادیابی، ایجاد علاقه)، تقویت کننده (فراهم کردن، همراهی، تشویق) و نگهدارنده (تلاش به منظور رفع موانع، تلاش برای کسب رضایت عضو مخالف در خانواده) به عنوان نقش خانواده در شکل‌گیری رفتار فعالیت بدنی در دختران نوجوان به دست آمد. که با پژوهش حاضر همخوانی دارد. لذا در این میان نقش فرزندپروری برای کودکان برجسته است زیرا والدین به طور مستقیم محیط اجتماعی و فیزیکی کودکان را تعیین می‌کنند و به طور غیر مستقیم روی رفتارها، عادت‌ها و نگرش‌ها به واسطه فرایند اجتماعی شدن و مدل‌سازی تأثیر می‌گذارند و درک این تأثیر می‌تواند در امر پیشگیری و درمان چاقی کمک کننده باشد این پژوهش نیز با نتایج

پژوهش‌های میچکاری ۲۰۱۰، فراهانی ۱۳۹۲، کوشافر ۱۳۹۱ همخوان است. عوامل ذکر شده حکایت، از نقش بخش دولتی و خصوصی در فرهنگ ورزش کودکان و نوجوانان دارد، بزرگتر بودن مدرسه نسبت به خانواده، سبب می‌شود تا دانش آموز مجموعه‌ای تا زهرا از شیوه‌های جامعه و گروه‌های اجتماعی تجربه کند. دانش آموز در مدرسه، سازمان و نظام سلسله مراتبی، تقسیم کار اجتماعی، جایگاه شغلی، پایبندی به نظم را عملاً و به ویژه به کمک ورزش در می‌یابد. در مورد نقش مهم رسانه نیز پژوهش حاضر با پژوهش قاسمی ۱۳۹۲، در مورد نقش مهم رسانه بخش خصوصی نیز اهمیت قابل توجهی در نهادینه - در نهادینه‌سازی ورزش همخوان است سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان بر عهده دارد، برای مثال دولت سوئد به سازمان‌های غیردولتی و بخش خصوصی، امتیازهای ویژه‌ای می‌دهد تا در نیل به هدف خود یعنی گسترش ورزش همگانی، قوی تر عمل کنند، در کانادا نیز بیشتر خانواده‌ها ۹۵ درصد دسترسی به پارک و ۹۴ درصد دسترسی به تسهیلات ورزشی را گزارش دادند. همچنین ۹۵ درصد به ژیمنازیوم، ۹۱ درصد به ۱۹ ساله - محوطه بازی و ۷۳ درصد به محوطه بازی با تجهیزات دسترسی دارند و ۷۵ درصد کودکان ۵ کانادایی در ورزش‌های سازمان یافته مشارکت دارد. برخی منابع ذکر کرده اند عامل مذهب برای فعالیت بدنی مانع محسوب می‌شود. پژوهش حاضر بیانگر این موضوع است نه تنها مذهب عامل بازدارنده نیست بلکه می‌توان از نقش مهم آن در نهادینه کردن ورزش در کودکان و نوجوانان استفاده نمود و با عبودی و همکاران، ۱۳۹۷ و مورو ۲۰۰۴ ناهمخوان است. نهادهای مذهبی با توجه به محبوبیت خود می‌توانند باعث نهادینه سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان شوند، حضور روحانیون در مراسم‌های ورزشی ویژه کودک و نوجوانان‌های جوایز به کسانی که در حیطه ورزش و فعالیت‌های دینی فعال اند در مدرسه، ایجاد فضای باز، حیاط جذاب و امکانات ورزشی مناسب در مدرسه و استفاده از اماکن ورزشی هم جوار مدرسه (حیاط مساجد و حسینیه و ...) از سیاست‌های تشویقی است که می‌تواند باعث نهادی شدن ورزش در کودکان و نوجوانان گردد. فراهم کردن امکان انجام فعالیت‌های ورزش همگانی برای همه و در همه جا باید مورد توجه مسئولان ورزش کشور قرار گیرد. چون فعالیت‌های ورزش همگانی بسیار متنوعند و می‌توان انواع

نوجوانان و تداوم آن در آینده برداشته شود. سیاستگذاران در این زمینه در ابتدا باید جو مساعدی را برای انجام چنین فعالیت هایی فراهم کنند و با افزایش طرفداران و مخالفت با برداشت های منفی در این زمینه به توسعه چنین فعالیت هایی کمک نمایند.

References:

- Abudi, A. Sajjadi, S. N. Zare, F. (2017). the role of social capital dimensions on the organizational commitment of the General Department of Sports and Youth of Fars Province, *Journal of Sports Management and Movement Behavior*, No. 28, Autumn and Winter 2017, p. 3. (in Persian).
- Al-Khouli, A. A. (2011). *Sports and Society*, translated by Hamidreza Sheikhi, Mashhad Foundation of Islamic Studies. Tehran, organization for reading and compiling humanities books of universities. (in Persian).
- Derenowatz C, Steiner P, Brandstetter S, Klenk J, Wabitsch M, Steinacker, J. (2013). Organized Sports, Overweight, and Physical Fitness in Primary School Children in Germany. *Journal of Obesity*. 935245:7-9.
- Draper C, Basset S, Villiers A, Lambert V. (2014). Results from South Africa's Report Card on Physical Activity for Children and Youth *Journal of Physical Activity and Health*. 11(1): 98-S104
- Farahani, A. (2012). The role of management and policy-making of faculties and physical education groups in guiding students' career expectations (determining strategy and policy)". *Applied research in sports*. Second period. Number 2. (in Persian).
- Ghasemi, H. (2012). The state of television coverage of sports competitions in CIMA networks from the point of view of the country's media specialists. *Applied researches in sports*. Second period. Number 2. (in Persian).
- Hasanpour, Gholamhossein (2007), *Native, Traditional, Local Sports*, Tehran: Bammad Kitab Publications. (in Persian).
- Hosseinzadeh, H. (2013), the study of the attitude of students participating in the first cultural and sports Olympiad towards sports and its functions based on the evaluation of the works of the country's cultural and sports Olympiad in 2013, master's thesis, University of Tehran. (in Persian).
- Hosseini, S. (2012). Understanding of adolescent girls and their parents in the formation of physical activity in girls; 13: 61-77. (In Persian).
- Halaji, M. (2016), investigation and comparison of personality traits of elite male athletes in

فعالیت ها را برای مردم فراهم کرد. به هر حال باید توجه شود که آیا ترکیب، موقعیت و مکان و تعداد فعالیت ها و دسترسی به آنها واقعا کافی است تا همه افراد بتوانند در چنین فعالیت هایی شرکت کنند. دوم توجه به مسائل زیربنایی؛ چون برای شرکت در چنین فعالیتی که از سوی سازمان ها و نهادهای مختلفی ایجاد می شود، راه حل های بسیار خلاقانه ای در بسیاری از موضوعات پایه از جمله برنامه ریزی ها، نظارت، استانداردها، اعتبارگذاری و غیره لازم است و سوم داشتن اراده سیاسی و اجتماعی. سیاستگذاران در این زمینه در ابتدا باید جو مساعدی را برای انجام چنین فعالیت هایی فراهم کنند و با افزایش طرفداران و مخالفت با برداشت های منفی در این زمینه به توسعه چنین فعالیت هایی کمک کنند. پژوهش ها نشان داده است، عوامل فردی، گروهی، سازمانی و محیطی در زمینه های نهادینه سازی فرهنگ ورزش همگانی تاثیرگذار است. عوامل سازمانی، به مجموعه عوامل مربوط به دستگاه های اجرایی ورزش همگانی که بر توسعه و گسترش ورزش همگانی اشاره دارد. این عوامل شامل اهداف و راهبردها، زیرساخت ها و امکانات، سیستم پاداش و تشویق، واحد تحقیق و توسعه، منابع انسانی، بودجه، قوانین و مقررات، آموزش و ویژگی های ورزش همگانی است که با پژوهش حاضر همخوان است. متولیان امر ورزش کودکان و نوجوانان در کشور از قبیل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، وزارت ورزش و جوانان و معاونت تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش در راستای برنامه ریزی و اجرای سیاست ها و فراهم نمودن امکانات برای توسعه مشارکت ورزشی کودکان و نوجوانان نقش مهمی ایفا می نمایند. موضوع فعالیت بدنی کودکان و نوجوانان موضوعی بسیار مهم است و اگر مدیران و برنامه ریزان ورزشی به مهم توجه نداشته باشند در آینده با خطرات غیر قابل جبرانی مواجه خواهند شد، در حقیقت توجه به مقوله ورزش و فعالیت بدنی در دوران کودکی و نوجوانانی و تلاش برای ارتقای فرهنگ ورزش می تواند از بسیاری از معضلات را در آینده کشور ایران اسلامی حل نماید. الگوهای توسعه برای هر یک از انواع فعالیت های جسمانی با توجه شرایط اجتماعی - فرهنگی میباید مبتنی بر واقعیت های موجود در جامعه و نیازهای واقعی باشد. نتایج پژوهش حاضر می تواند در راستای توسعه فرهنگ ورزش کودک و نوجوان مورد توجه والدین و مسئولان ورزش قرار گیرد تا گام های مناسب در راستای انجام ورزش در کودکان و

- swimming, wrestling, football and basketball of Tehran clubs, Master's thesis, University of Tehran. (in Persian).
- Khodayi, E. (2012), Local, national and global cultural identity and football sport (comparative study of Persepolis Tehran and Gohar Dorod Lorestan clubs), Master's thesis, Faculty of Social Sciences, University of Tehran. (in Persian).
- Koshafer, A. (2011). "Investigating the relationship between happiness and personality in female athletes and non-athletes of Tabriz University". Research in sports science. first year. Number one: 168. (in Persian).
- Manachehranjad M., Homatinjad M. A., Rahmati, M. M., Sharifyan. S. (2017). Identification and analysis of factors affecting the institutionalization of sports culture in Children and teenagers from the point of view of physical education teachers, Sports Management, Volume 10, Number 1, pp. 163-179 (in Persian).
- McGarry, K (2010), "Sport in Transition: Emerging Trends on Cultural Change in the Anthropology of Sport." In *Reviews in Anthropology*, V 39, PP: 151- 172.
- Moore, P. (2004), "Scouting an Anthropology of Sport", *In Anthropologica*, V 46.
- Wicker P, Hallmann K, Breuer C. Analyzing the impact of sport infrastructure on sport participation using geo-coded data: Evidence from multi-level models. *Sport Management Review*. 2013; 16: 54-67.